

دوعاكان قوربانى بوونى ژىنگەيەكى كۆنە پەرىست و نامرۇقانىن

شاخەوان شۆرش

06.05.2007

لە كۆمەلگەي كوردستاندا گۆتن لەسەر زۆر چەمك دەكرىن و بانگاشەي بوون و بەھادارى و گەشەكردىن دەكرىت، بەلام بەنچىنەدا ئەو چەمكەنە يا ھەر لەبى بوونىن نىيە، يا لاوازن و بە كانونى نوسراو و نەنوسراو سەنوردار كراون، ھەر ھەھا بە كۆتوكە لەپچەكانى دەسەلاتداران، مەلا و شىخەكان، ئاغا و كىخواكان، كەسايەتتە مەشەخۇرەكان ھتد. بەستراونەتەو و دەورەدراون. جگەلەوھى لىكدانەوھى نەشان، چەوت و پەرتوبلاو بۇ ھەموو چەمكەكانى وەكو كۆمەلگەي سقىل، ديموكراسى، ئازادى، يەكسانى، ماف و ئەرك، كانون و ھى دىكە بەگشتى دەكەونە بەرچاۋ. لەوھش زياتر تاوانباركردى ھەندى جۆر ئايدۆلۆژيا و ھەولدان بۇ بەستانەوھى دياردە نەرتىنەكان بە ئايدۆلۆژيايەكى تايبەت بەبى پوونكردەو و بەلگەي برواپتەتەر و سەلمىندراو، مرۇ بۇ ئاقارىكى ناگونجاۋ دەبەن.

لەو كۆمەلگەيە ئەمپۇ لە كوردستاندا لە ژىر ساپەي ھەردوو پارتى دەسەلاتدارەو بەرپۆ دەجىت، لەو كۆمەلگەيەدا كانون و رىسا كۆنەپەرىستە كۆمەلەيەتەكان، بەتايبەت ئەوانەي چ لە ئايىنەوھە يا خىلەكىزەمەو سەرچاۋ دەكرن، گرنگەيەكى زۆريان لە لاين دەسەلاتدارانەوھە ھەيە، راستەوخۇ و ناراستەوخۇ يان شاراۋە و ناشاراۋە پارىزگارى دەكرىن، بلاودەكرىنەوھە، بانگاشەي پەوايەتەي، راست و دروستىن بۇ دەكرىت.

ديارە دەسەلاتداران ھەمىشە بانگاشەي بوونى چەمكە مۆدىرنەكان دەكەن و ئاماژەي ملكەجى خۇيان بۇ ئەو چەمكەنە دەكەن، ئەوھش تەنھا گوتنە و بۇ داپۇشىنى كارە نەرتىنەكان بەكاردەھىندىن. ئەو چەمكەنە ئەك ھەر كارىان پى ناكرى، بەلكو بەكرەوھە و بە بەرنامە دژى ئەو چەمكەنە كارەدەكرىت. چونكە بوونى ئەو دياردە نەرتىنى و كۆنەپەرىستانەيەكى كۆمەلگەي كوردى ھۆكەي بىدەنگى، پىشتىگرى راستەوخۇ يا ناراستەوخۇ و شاراۋەي ئەوانە بۇ ئەو دياردانە. چۆن؟

توژى دەسەلاتدار لە رىگەي راگەياندەكەيدا بانگاشە بۇ پاكى و دروستى و بىھاوتايى لىكدانەوھەيەكى 1400 سال كۆن بۇ ژيان و كۆمەلگە دەكات، دەسەلات ئەو ھزرە تىكەلى دەستور و دەزگاي كانوندانان دەكات، سەرگەورەي ئەو دەسەلاتە خۇ سەرى كانون دەبىرەت، بە نۆرم و رىساي خىلەكەيانە چارەسەرى پىشتىلكارىيەكان و تاوانەكانى كۆمەلگە دەكات، پىش بە جىبەجىكردى كانون دەگرىت، دەسەلات سىستەمى دەربەگايەتى دەژىتتەوھە و ئاغا و كىخواي نوچ لە كۆمەلگەدا دروست دەكات، دەسەلات رۆلى گرنگ بە مەلا و شىخەكان دەكات، پىشتىگرى دروستكردى بەھەزاران مزگەوت دەكات، بواری گوتنەوھى ھزرى كۆنەپارىزى و تارىكەپرەستى لە شوپنە جىبايكانى كۆمەلگەدا دەپەخسىنىت، ھەفتانە لەژىسايەي ئەواندا لە مزگەوتەكانەوھە و لەو كەنالاۋە ھزرى تارىكەپرەستى، دژەئازادى و دژەكراۋەي بە مرۇقەكانى كۆمەلگە دەگەيەندىن، دەسەلات كۆمەلگەي كرەوتە مىرگىكى بەپىتى ئىسلامىزم، كۆنەپەرىستى و خىلەكىزم، دەسەلات پىشتىگرى سىستەمى مافىايى دەكات، دەسەلات سامانى نەتەوھە بۇ ئارەزووى كەسىي خۇي دەخاتەگەر و كرەوويەتتە پارگى ئەو پىكەتە خىلەكى و كۆنەپەرىستەي خۇي دروستى كرەوھە. ئەوانە و دياردەي دىكەش نۆرم و رىساكانى ئەو ژىنگەيەن كە دەسەلات پىكەتتەوھە. ھەموو ئەو دياردانە ھەريەكەي مىكانىزمىكى تايبەتە بۇ خنكاندى ئازادى و كرەنەوھە خراونەتەگەر، جگەلەوھى ئەو پىكەتتەيە خۇي لەخۇيدا دروستكردى شورايەكى كۆنەپەرىستىيە بەرامبەر بە كرەنەوھە مۆدىرنىوون.

بەرھەمى ئەو پىكەتتەيە و مىكانىزمەكانى كە بەرپۆھى دەبەن: نەھىشتىنى دادپەرەرىيە، نەھىشتىنى ھەر ھەنگاۋىكى بەرەو يەكسانى ژن و پياۋە، كرىنى ژنە بە كەرىستە، داپۇشىنى روخسارى ژنە، داپۇشىنەي بە ھزرى تارىكى دلپىس و نارسىست و مپبازى پياۋ، كرىنەي بە ئامرازىك بۇ جىبەجىكردى ئارەزوۋەكانى پياۋ، بزركردى سىمبۇل و ئاكارى ژنانەيەتتەي، بەعارەبكردى جلو بەرگىتەي، ئىسلامىزەكردى مەنتالىيەتى، زىندانىكردىنەي لەچواردىۋارى مالدا، دوورخستەوھەيەكى لە تاموچىژى سروشتىي ژيان، نامۆكردىنەي بە درەوشانەوھە و بوون، سەندنەوھى تواناي بىركردەوھە و لىكدانەوھەيەكى، كۆيلەكردىنەي لە لاين كۆمەلگە، كۆيلەكردىنەي لە لاين پياۋدا، سەندنەوھى مافى ژنبوونىيەتى، دامالنى بەھاكانى مرۇقبوون و نامرۇقاندنەي، دىلكردى بوونىيەتى لە لاشەيەكى لاواز و بۇشدا،

دامالينيه تي له هيووا و دواپۇڭ، رەشكردىنى ئەگەرەكانى داھاتووه لەبەرچاويدا، ھەركە كۆيلەكانيش لە ئاستى ئارەزووه نەخۆشەكاندا نەبوون ھەلكيتشانى گيان (وھكو دوعا) چارەنوسيانە.